



# Protestantse Kerk

Retouradres: Postbus 8399, 3503 RJ Utrecht

Aan de leden en adviseurs van de  
Generale Synode

Datum  
23-5-2019

Ons kenmerk  
**Gespreksnotitie vervolgbespreking  
Mozaïek van kerkplekken  
op 22 juni**

**Dienstenorganisatie  
Protestantse Kerk**

**Kerk & Werk**

Joseph Haydnlaan 2a,  
Postbus 8399, 3503 RJ Utrecht  
Telefoon (030) 880 18 80  
info@protestantsekerk.nl  
www.protestantsekerk.nl  
KvK nr: 30258482  
IBAN: NL74 INGB 0652 9150 00  
BIC: INGBNL2A

Behandeld door  
M.A. Teeuw  
Telefoon (030) 880 1435  
m.teeuw@protestantsekerk.nl

Geachte leden en adviseurs van de Generale Synode,

Tijdens de vergadering van de Generale Synode op 26 april jongstleden hebben we intensief gesproken over de nota Mozaïek van kerkplekken. Als moderamen kijken wij terug op een zeer betrokken en inhoudelijke bespreking. We zijn hier blij mee! Het laat zien hoe het mozaïek van kerkplekken leeft en ons allen ter harte gaat.

Mede door uw productieve bijdrage lukte het ons niet om tijdens de bespreking alle voorstellen recht te doen. Vandaar dat we besloten om op zaterdag 22 juni de bespreking voort te zetten. Deze gespreksnotitie geeft voor deze bespreking geen nieuwe inhoudelijke informatie, maar verbindt de bespreking van april met die van juni.

Als eerste wordt op een rij gezet wat er op 26 april is besloten en wat is blijven liggen.

Als tweede wordt ingegaan op allerlei gevoelens en onvrede over een aantal thema's. Mozaïek van kerkplekken lijkt een *trigger* te zijn voor zorgen en onvrede over het kerk-zijn en de als te eenzijdig op pionieren ervaren aandacht. Als moderamen lijkt het ons niet goed om aan deze gevoelens voorbij te gaan. In het morgengedeelte van de komende vergadering willen we hierover doorpraten. In paragraaf twee leest u meer over het doel en de opzet van deze bespreking.

Als derde zoomen we in op waar we, gegeven de besluiten van 26 april, op 22 juni over moeten beslissen. Deze besluiten zijn nodig voor de voortgang van het mozaïek van kerkplekken; in april hebben we als synode hiertoe besloten (zie besluit 1 in **bijlage 1**). Het besluitvoorstel dat u wordt voorgelegd is nodig om in de vergadering van november 2019 met concrete voorstellen te kunnen komen. We bespreken dit besluitvoorstel tijdens middaggedeelte van de komende vergadering.



## 1. De bespreking van 26 april jongstleden

Naast de brief inzake de 'achtergrond bij het besluitvoorstel Mozaïek van kerkplekken' van april 2019 en het besluitvoorstel van het moderamen zijn vooraf en ter vergadering ingediend:

- het advies van de commissie van rapport;
- het advies van de generale raad van advies (GRA);
- het advies van de raad van het gereformeerd belijden (RAGB);
- het advies van de president van de Evangelisch-Lutherse Synode;
- het advies van de rector/voorzitter van het College van Bestuur van de PThU;
- vijf tegenvoorstellen (T1 t/m T5);
- dertien amendementen (A1 t/m A13);
- vier moties (M1 t/m M4).

Dit zijn totaal 27 reacties, waarvan een groot deel pas ter vergadering werd ingediend. Alhoewel het dus niet mogelijk was om al deze voorstellen inhoudelijk te bespreken, hebben we wel een aantal belangrijke beslissingen kunnen nemen. In **bijlage 1** vindt u het genomen besluit.

Op het verzoek van het moderamen heeft ds. L. Giethoorn alle TAM's (tegenvoorstellen, amendementen en moties) geanalyseerd. In **bijlage 2** vindt u deze analyse.

Na intern overleg besloot het moderamen om het oorspronkelijke besluitvoorstel aan te passen door alle zaken die het ambt betreffen op te schorten. De drie belangrijkste besluiten die op 26 april zijn genomen:

- Kerngemeenten zullen nader vorm gegeven worden als 'buitengewone gemeente', zoals beschreven in ord. 2-5-2 (besluit 1);
- eerst wordt de visie op het ambt nader ontwikkeld, voordat er besluiten worden genomen over de bevoegdheden van predikant, kerkelijk werker en pionier (geamendeerd besluit 3);
- een werkgroep, met deskundigen uit kleine gemeenten, onderzoekt mogelijke verlichting van regelgeving voor kleine gemeenten (besluit 4 met verwerking van amendement 13).

In de bespreking van 26 april zijn onderdelen uit het oorspronkelijke besluitvoorstel doorgeschoven naar de vergadering van 22 juni. In paragraaf 3 gaan wij hier nader op in.



## 2. Een synodaal gesprek

De nota Mozaïek van kerkplekken maakt(e) veel los. Naast veel positieve reacties triggert het ook onvrede te uiten over bepaalde ontwikkelingen in het geheel van de kerk. Naast de door de 11 classes geuite positieve respons op nieuwe kerkplekken klonk er ook zorg en aarzeling. Naast dankbaarheid en de overtuiging dat pionieren alle ruimte moet hebben om zich verder te ontwikkelen, werd ook kritisch op twee punten gereageerd, ook geuit tijdens verschillende gesprekken en via (sociale) media. Concreet:

- Aandacht voor bestaande (kleine) gemeenten  
Als zorgen zijn gehoord: “Ligt de urgentie in onze kerk niet bij nijpende situatie van veel krimpende kleine gemeenten? Prima dat aandacht wordt gegeven aan een klein aantal pioniersposten die zelfstandig worden, maar de nood van kleine gemeenten is veel groter. Is gewoon gemeentewerk ook niet volop pionieren? Waarom gaat alle aandacht naar het specifieke pionieren en niet naar het reguliere pionieren van de gewone dominee?”
- Over de ambten en de pastor  
Als zorgen zijn gehoord: “Passen de voorstellen over de pionier - pastor wel binnen de huidige protestantse visie op het ambt? Denkt de notitie niet veel te pragmatisch? Is de relatie tussen de diverse voorgangers in de kerk wel goed doordacht? Worden gewone dominees nog wel voldoende gezien en gehonoreerd? Wordt de academische predikant niet in de uitverkoop gedaan, alles vanwege noodzakelijke bezuinigingen? Moet de opleiding van pioniers niet veel fundamenteleer?”

Het is belangrijk om hierover met elkaar te spreken. De uitkomsten van het gesprek hierover in het ochtenddeel van de vergadering, worden vervolgens meegegeven aan de twee werkgroepen die de synode heeft ingesteld.

## 3. Besluitvorming

Het moderamen zal u uiterlijk twee weken voor de vergadering een herzien besluitvoorstel toezenden, met alle punten waarover wij in april nog niet hebben besloten, maar zonder de voorstellen die met het ambt en met de opleiding van de voorganger te maken hebben (want deze komen pas aan de orde als de notitie over het ambt is besproken.) Het moderamen volgt in het nieuwe besluitvoorstel het advies van de commissie van rapport.



De zaken waarover op 22 juni besloten moet worden (waaronder criteria die voortkomen uit de tien essenties van kerk-zijn, zie pagina 26 in de nota 'Mozaïek van kerkplekken') zijn noodzakelijk om in november 2019 concrete voorstellen over kerngemeenten als 'buitengewone gemeenten' (volgens ord. 2-5-2) aan de synode aan te kunnen bieden. De kerkordelijke positie van voorganger van een kerngemeente, anders dan een predikant, blijft voorsnog de ouderling of diaken met bijzondere bevoegdheden (naar ord. 2-6-1) of kerkelijk werker (ord. 3-12-14).

Het kan zijn dat de op 26 april ingediende TAM's inhoudelijk of redactioneel niet goed meer aansluiten bij het nieuwe besluitvoorstel. U kunt dan uw TAM vervangen door een aangepaste versie. (Wilt u dat voor de goede orde dan wel precies aangeven?) Vanzelfsprekend kunnen er bij het nieuwe besluitvoorstel ook nieuwe tegenvoorstellen, amendementen of moties worden ingediend. Om in de middagvergadering van 22 juni tot een ordelijke bespreking te kunnen komen, verzoeken we u eventuele TAM's uiterlijk dinsdag 18 juni digitaal in te leveren bij [generalesynode@pkn.nl](mailto:generalesynode@pkn.nl). Het is niet mogelijk om TAM's die later worden ingediend ter vergadering te verspreiden. Wel is het natuurlijk mogelijk om tijdens de bespreking een TAM in te dienen, het gaat hierbij om bijdragen die niet al thuis zijn voorbereid maar die tijdens de vergadering opkomen. Deze kunnen ter plekke naar het synodesecretariaat gemaïld worden. Deze reacties worden dan niet uitgeprint, maar 'vanaf het scherm' besproken.

Met u zien we uit naar een inhoudelijke en inspirerende vergadering!

Met vriendelijke groet, namens het moderamen,

Dr. R. de Reuver,  
Scriba van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland